نام و نام خانوادگی: **نام پدر:** **شماره کلاس:** **تعداد صفحه:4**	**باسمه تعالی** **وزارت آموزش و پرورش** **مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بجنورد** **آموزشگاه دخترانه هیات امنایی تلاش**	**طراح سوال:روشندل** **نام درس: فنون 3** **تاریخ امتحان: 1402/10/20** **مدت پاسخگویی:80 دقیقه**

الف : تاریخ ادبیات (2)

1. هر یک از موارد زیر در توصیف کدام شاعر دوره بیداری است ؟ (1)

الف : فعالیت اصی اش روزنامه نگاری بود سردبیری روزنامه مجلس را بر عهده داشت.شعر او از زندگی سیاسی اش جدا نبود.

ب : اولین کسی بود که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت.

پ : شاعر وطنی و از موسیقی دانان بزرگ عهد مشروطیت بود ، عرصه هنر وی تصنیف ها و ترانه های میهنی که در بر انگیختن مردم و آزادی نقش بسیار موثری داشت .

ت: از شاعران شاخص این دوره است که اورا سبب آزادی خواهی ، به زندان انداختند و تحت تاثیر شاعران گذشته ، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود .

2. جاهای خالی را کامل کنید .(1)

الف : مجموعه نوشته های طنز آمیز سیاسی – اجتماعی علامه دهخدا با عنوان ..... در روزنامه صور اصرافیل منتشر می شد .

ب: قائم مقام احیا کننده نثر فارسی است و ..... مهم ترین اثر اوست .

پ: کتاب ..... اثر جیمزموریه بود که ..... آن را ترجمه کرده است.

ب : سبک شناسی (2)

3. در عصر بیداری گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین (مثل مستزاد ، چهار پاره ، ترانه و تصنیف) به تدریج زمینه را برای ظهور ..... فراهم کرد (0/25)

4. چه عواملی باعث کم توجهی کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر دوره بیداری شد ؟(ذکر دو مورد)(1)

5. نمونه ای از تخیلات سرایندگان پیشین را در اشعار کدام شاعر دوره بیداری می توان دید ؟ (0/25)

الف : فرخی یزدی ب: میرزاده عشقی ج: عارف قزوینی د: ایرج میرزا

6. درست یا نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید .(0/5)

الف : بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان « قانون » بود .

ب: در دوره بیداری گروهی از شاعران مانند سید اشرف الدین گیلانی و عارف قزوینی با آگاهی از سنت های ادبی به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند .

ب: موسیقی شعر (6)

7. وزن هر یک از ابیات زیر را بنویسید و مشخص کنید که وزن کدام بیت نا همسان است ؟ (1.5)

الف : یا رب این آتش که بر جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل

www-kanoon-ir

ب: گشته ام در جهان و آخر کار دلبری برگزیده ام که مپرس

8. نشانه های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید ، پس از تعیین پایه های آوایی ، وزن هریک را بنویسید (1/5)
ما را سر باغ و بوستان نیست هرجا که تویی تفرّج آنجاست

9. تقطیع مثال های زیر ، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است ، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد (1)
شب و روز (U – – U) آهوی دشت (– U – – U)

10. پس از تقطیع هجایی بیت زیر ، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را مشخص کنید (1)
برهمه اهل جهان سیّد و سرور علی است در ره دین خدا ، هادی و رهبر علی است .

11. دربیت زیر شاعر در کدام هجاها از اختیار تغییر کمیت مصوت ها استفاده کرده است .(0/5)
من و تو غافلیم و ماه و خورشید بر این گردون گردان نیست غافل

12. مصوت بلند « و » در چه صورت همیشه بلند است (0/5)

www-kanoon-ir

پ: زیبایی شناسی: 6 نمره

13. در هر مورد از ابیات زیر آرایه مورد نظر را مشخص کنید و نام آرایه را بنویسید؟(2)

الف : نرگس از چشمک زدن شد فتنه در صحن چمن شیوه های چشم جادوی توام آمد به یاد

ب : شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن ها هرکه لاف عشق زد نامی هم از فرهاد برد

ج: ایوب با چندین بلا ، کاندر بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا « الصبر مفتاح الفرج »

د: من از آن روز که در بند توام ، آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم

14. بیت زیر کدام آرایه ادبی را نشان می دهد ؟ دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید .(0/75)

گفت آن یار کز او گشت سردار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد

15. کدام آرایه معنوی آگاهی شاعر را از موضوعات مختلف به بهترین وجه نشان می دهد . این آرایه را در بیت زیر مشخص کنید . (0/5)

خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی »

16. با توجه به بیت « روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می ریزد آن زر می زند » به موارد زیر پاسخ دهید (1/25).

الف : نوع لف و نشر : .....

ب : لف1 : ..... پ: لف 2 : .....

ج: نشر 1 : ..... د: نشر2 : .....

17. در ابیات زیر آرایه های (متناقض نما ، تضاد ، تلمیح و لف و نشر) را مشخص کنید (هر بیت 1 آرایه)(1)

الف : چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست

ب: روز از برم چو رفتی ، شب آمدی به خوابم این است اگر کسی را عمری بود دوباره

پ: از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب و ز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم

د : گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

18. در کدام یک از بیت های زیر آرایه (متناقض نما) دیده می شود ؟دلیل تشخیص خود را بنویسید .(0/5)

الف : زکوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی

ب: مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم

ث: نقد و تحلیل نظم ونثر (4)

19. بیت زیر را راز نظر زیبا شناسی بررسی کنید .(ذکر 2 آرایه) (0/5)

گر ندیدی قبض و بسط عشق را گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین

www.kanoon.ir

20 . شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید (از هر سطح 2 مورد) (1)

از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند　　شو بار سفر بند که یاران همه رفتند
آن گرد شتابنده که در دامن صحراست　　گوید چه نشینی که سواران همه رفتند
داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو　　که از باغ جهان لاله عزاران همه رفتند

21. شعر زیر را از فرخی یزدی انتخاب شده است آن را با دقت بخوانید و موارد خواسته شده را بنویسید(1/5)

آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی　　دست خود زجان شستم از برای آزادی
تا مگر به دست آرم دامن وصالش را　　می دوم به پای سر در قفای آزادی
دامن محبت را گر کنی زخون رنگین　　می توان تو را گفتن پیشوای آزادی
فرخی زجان و دل می کند در این محفل　　دل نثار استقلال جان فدای آزادی

الف : دو مورد ویژگی زبانی :

ب: دو مورد ویژگی ادبی در بیت دوم :

پ: دو مورد ویژگی فکری :

22. متن زیر را از کتاب « چرند و پرند » دهخدا از نظر ویژگی زبانی و ادبی دوره ی بیداری بررسی نمایید. (1)

« باری » چه درد سر بدهم ؟ آنقدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار وا داشت . حالا که می بینید آن روی کار بالاست ، دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته تا یک فراش قرمز پوش می بیند ، دلش می تپد . تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ، رنگش می پرد : امان از همنشین بد » .

نمره زندگیتان بیست